

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

Проект!

№.....
..... 2021 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от проф. Николай Денков – министър на образованието и науката

Относно: *Проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на показатели за определяне на изследователските висши училища и условията и реда за актуализиране на списъка на изследователските висши училища*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание на чл. чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам на Вашето внимание проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на показатели за определяне на изследователските висши училища и условията и реда за актуализиране на списъка на изследователските висши училища.

Превръщането на висшите училища в научно иновационни средища е една от основните цели на Стратегията за развитието на висшето образование в Република

България за периода 2021 – 2030 година и на Стратегията за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г. Постигането на тази цел спомага освен за повишаване качеството на висшето образование, така и за устойчиво възстановяване на международните позиции на България по количество и качество на международно видимата научна продукция, а също и за развитието на конкурентноспособна икономика и насърчаване на иновациите.

В началото на 2020 г. с изменение и допълнение на Закона за висшето образование (ЗВО) (приет на 13.02.2020 г., обн. ДВ бр. 17/2020 г.) се въведе възможността висшите училища да получават статут на изследователско висше училище. За изследователско висше училище може да бъде определено висше училище, което дава значим принос за развитието на важни обществени области чрез върхови научни изследвания и има високи резултати от научноизследователска дейност, оценени съгласно обективни показатели, определени в акт на Министерския съвет.

В изпълнение на чл. 17а от ЗВО министърът на образованието и науката представя списък на изследователските висши училища за одобрение от Министерския съвет. Списъкът се актуализира ежегодно до 1 ноември, като висше училище, което отговаря на критериите се включва в списъка за срок от 4 години по предложение на министъра на образованието и науката и по заявка на висшето училище.

Целта на мярката е да се намери форма за стимулиране на научноизследователската дейност във висшите училища, които имат наличен капацитет и произвеждат върхови научни изследвания.

Определянето на висшите училища като изследователски такива се извършва по следните обективни показатели:

- ✓ научни резултати видими в международните бази данни Scopus и/или Web of Science – научни публикации, научни монографии и глави от книги, както и независими цитирания на публикации на изследователите от академичния състав на висшето училище към 31 декември на годината предхождаща оценката;
- ✓ научен капацитет и възпроизводство на академичния състав – защитили докторанти и учени, придобили научна степен „доктор на науките“ в рамките на отчетния период;
- ✓ обществено и икономическо въздействие – чрез изразходвани парични средства за научноизследователски и развойни дейности в рамките на проекти по Европейски рамкови програми за научни изследвания и иновации или други международни програми; изразходвани средства за научноизследователски и

развойни дейности, получени от външно за организацията финансиране по национални проекти и програми; привлечени средства за експертна и научноизследователска и развойна дейност по договори за научни изследвания с български или чуждестранни фирми и предприятия, както и от комерсиализация (продажба на интелектуална собственост или лицензионни договори) за реализиране на интелектуални продукти и брой създадени стартиращи предприятия;

Повишаването на научно-иновационния капацитет на изследователските висши училища има за цел да осигури необходимите условия за повишаване на тяхното участие в международни, европейски и национални научно-иновационни програми, вкл. в Рамковата програма „Хоризонт Европа“, в т.ч. съвместно с други водещи висши училища, научни организации, предприятия и др. организации. Чрез укрепването на изследователските висши училища ще се реализира и отключването на научния и икономическия потенциал на съответните региони и на страната като цяло.

Предвижда се към министъра на образованието и науката да се създаде междуведомствена комисия с представители на Министерството на образованието и науката, Министерството на финансите, Министерството на икономиката, Държавната агенция за научни изследвания и иновации и Съвета на ректорите. Комисията ще извършва оценка на резултатите на висшите училища, съгласно определените показатели, както и ще прави предложения до министъра на образованието и науката за актуализиране на Списъка на изследователските висши училища.

Предложеният проект на акт не следва да окаже въздействие върху държавния бюджет, което е видно от приложената финансова обосновка съгласно приложение № 2, т. 2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

С проекта на акт не се транспонира европейско законодателство, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското право съгласно чл. 35, ал. 2, т. 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

В съответствие с чл. 20 от Закона за нормативните актове е извършена предварителна частична оценка на въздействието на проекта на нормативен акт, която е съгласувана с администрацията на Министерския съвет по реда на чл. 30б от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Поради високата степен на обществена необходимост и полезност на проекта на Постановление на Министерския съвет за приемане на показатели за определяне на

изследователските висши училища и условията и реда за актуализиране на списъка на изследователските висши училища ще бъде съгласуван на Портала за обществени консултации за срок от 14 дни, на основание чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове, както и на интернет страницата на Министерството на образованието и науката, като получените бележки и коментари ще бъдат отразени. Съкратената процедура по обществено обсъждане на проекта на акт се налага, поради това че предлаганата методика за определяне на изследователските висши училища е в основата на разработения по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) на Република България проект „Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации“, стълб 2 „Създаване на мрежа от изследователски висши училища в България“, който в кратки срокове следва да бъде представен пред МС за последващо внасяне за одобрение от Европейската комисия. След приемането на постановлението следва провеждане на процедура по определяне на изследователските висши училища, което включва внасяне на искане от висшето училище, придружено от доказателства (справки и други документи, както и връзка към съответната електронна база данни) за обстоятелствата, необходими за изчисление по формулите на резултатите на висшите училища от междуведомствена комисия към министъра на образованието и науката, приемане на Списъка на изследователските висши училища от Министерския съвет. Етапите на посочената процедура за определяне на изследователски висши училища изискват време, както за подготовка на исканията и документите от страна на висшите училища, така и за разглеждането и оценяването им, което налага и съкращаването на срока за провеждане на обществени консултации. Определянето на изследователските висши училища е задължително условие за навременно стартиране на дейностите по изпълнение на НПВУ, което от своя страна е от ключово значение за икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от COVID-19 пандемията и за полагане на основите за зелена и цифрова трансформация на икономиката на България.

Материалите ще бъдат съгласувани по реда на чл. 32-34 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Получените становища, заедно със справка за приетите и неприетите предложения и бележки, както и мотиви за това ще придружават настоящия доклад при внасянето му в МС.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание на чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам на Министерския съвет да приеме проекта на Постановление на Министерския съвет за приемане на показатели за определяне на изследователските висши училища и условията и реда за актуализиране на списъка на изследователските висши училища.

ПРОФ. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ